

26 mei 2023

CD Mestbeleid 1 juni 2023

DRINKWATERBRONNEN STAAN ONDER DRUK

De kwaliteit van drinkwaterbronnen staat in toenemende mate onder druk en is de afgelopen jaren niet significant verbeterd. Verontreinigingen afkomstig uit de landbouw, industrie en huishoudens zorgen ervoor dat de kwaliteit van drinkwaterbronnen eerder slechter wordt. Het uiterlijk in 2027 bereiken van de afgesproken doelen uit de Europese Kaderrichtlijn Water is daardoor ernstig in gevaar.

Bij veel grondwaterwinningen is sprake van hardnekkige problemen die samenhangen met de belasting door nitraat. In 2017 is een bestuursovereenkomst voor 34 kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden gesloten tussen LNV, IenW, IPO, LTO en Vewin, met als doel verminderen van de nitraatuitspoeling, zodat in 2025 blijvend aan de nitraatnorm van 50 mg/l wordt voldaan. Hiervoor is een (vrijwillige) gebiedsgerichte aanpak uitgewerkt, die gedeeltelijk resultaat heeft gehad. Naar verwachting wordt het doel in een groot deel van de gebieden echter niet bereikt.

In haar rapport over de Kaderrichtlijn Water 'Goed water, goed geregeld' (11 mei 2023) concludeert de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (Rli) dat met het huidige Nederlandse beleid de doelen van de Kaderrichtlijn Water in 2027 redelijkerwijs niet meer gehaald kunnen worden. Sterker nog, volgens de raad zijn de KRW-doelen ook na 2027 waarschijnlijk niet te realiseren zonder aangescherpte beleidsaanpak. Daarnaast concludeert de raad dat provincies, waterschappen en gemeenten nog nauwelijks invulling geven aan hun wettelijke zorgplicht voor de bescherming van drinkwaterbronnen. Om de doelen zo snel mogelijk te realiseren en te behouden doet de raad een aantal aanbevelingen.

PRIORITEIT VOOR DRINKWATERBRONNEN IN HET NPLG

Een belangrijk doel van het Nationaal Programma Landelijk Gebied is om de Europese verplichtingen uit de KRW en de Nitraatrichtlijn via gebiedsgerichte programma's te realiseren. Vewin bepleit dat de verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van drinkwaterbronnen prioriteit krijgt in het NPLG. Hiervoor is het van belang dat het Rijk aan de provincies meegeeft dat het halen van de KRW doelen bij drinkwaterbronnen een belangrijke randvoorwaarde is die opgenomen moet worden in de provinciale gebiedsprogramma's.

Vooralsnog ontbreekt de bescherming van drinkwaterbronnen als belangrijke structurerende keuze in de ontwikkeldocumenten van het NPLG. Ook ontbreken bestaande specifieke doelen voor drinkwaterbronnen op het gebied van nitraat (uit de Bestuursovereenkomst nitraat in grondwaterbeschermingsgebieden) en bestrijdingsmiddelen (uit de Toekomstvisie Gewasbescherming 2030). Hierover heeft de Tweede Kamer in maart '23 een motie van De Groot en Van Campen aangenomen, die oproept om deze bestaande doelen wel als randvoorwaarden mee te nemen in het NPLG.

- Geef de verbetering van de kwaliteit van drinkwaterbronnen prioriteit in het NPLG. Neem maatregelen op om de KRW-doelen in (grondwater)beschermingsgebieden uiterlijk in 2027 te halen;
- Veranker de bestaande doelen voor het tegengaan van de verontreiniging van drinkwaterbronnen met nitraat en bestrijdingsmiddelen in het NPLG, conform de motie De Groot en Van Campen.

UITWERKING IN PROVINCIALE GEBIEDSPROGRAMMA'S

Om ervoor te zorgen dat de waterkwaliteit in drinkwaterbronnen daadwerkelijk verbetert is het van belang om een pakket van maatregelen in de provinciale gebiedsprogramma's op te nemen waarmee de kwaliteitsdoelen aantoonbaar kunnen worden gehaald. De drinkwaterbedrijven moeten hierbij goed betrokken worden zodat ze hun kennis kunnen inbrengen van de problematiek in de regio en mee kunnen denken over mogelijke oplossingsrichtingen. Om te voorkomen dat de bescherming van drinkwaterbronnen ondersneeuwt in de veelheid van belangen in het NPLG pleit Vewin voor het instellen van een (provinciale) gebiedsregisseur in elke regio die zich hier specifiek op richt.

- Zorg dat in de gebiedsprogramma's een samenhangend en afrekenbaar maatregelenpakket wordt opgenomen, gericht op tijdige KRW-doelrealisatie bij drinkwaterbronnen en het halen van de specifieke doelen voor nitraat en bestrijdingsmiddelen. Betrek de drinkwaterbedrijven bij de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak van het NPLG;
- Stel gebiedsregisseurs aan specifiek voor drinkwaterbronnen, die zorgen dat het drinkwaterbelang een goede plek krijgt in elk gebiedsprogramma.

Meer informatie

Mirja Baneke
06 82 75 04 61
baneke@vewin.nl

Bezuidenhoutseweg 12 (070) 349 08 50
2594 AV Den Haag info@vewin.nl
Postbus 90611 www.vewin.nl
2509 LP Den Haag